

GOL KOMMUNE
Gamlevegen 4
3550 GOL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Irene Tronrud,

Revidert tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2022 - Gol kommune

Gol kommune har alvorlige avvik fra krav i tillatelse og forskrift i rapporteringsåret 2022.

Gol avløpsrenseanlegg klarer ikke sekundærrensekravet for 2022. Dette er gjentakende alvorlig avvik. Anlegget hadde flere 100 % overskridelser for BOF og KOF i periodene hvor kommunen ikke hadde dispensasjon fra rensekravene. Gol avløpsrenseanlegg klarer heller ikke fosforrensekravet. Kommunen har bygget nytt avløpsrenseanlegg, fått ny utslippstillatelse, samt søkt om dispensasjon fra krav om sekundærrensning frem til 31. desember 2023. Søknaden er nå til behandling hos Miljødirektoratet.

Så lenge Gol avløpsrenseanlegg i Gol kommune ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tillatelser til påslipp, eller avtale om økte påslipp til avløpsrenseanlegget, private eller bedrifter, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Kommunen har videre ikke levert sluttrapport i forbindelse med tiltak utført ved Gol avløpsrenseanlegg, jf. dispensasjonsvedtak i sak: 2021/30224. Ny frist for innsending av sluttrapport settes til 16.06.2023.

Rapporterings skjema for 2023 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2024.

Vi viser til egenkontrollrapporter og årsrapporter for Gol kommune sitt avløpsnett, samt Gol avløpsrenseanlegg og Golsfjellet avløpsrenseanlegg.

Vi viser videre til vårt brev datert 24.04.2023 med tilbakemelding på egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2022, samt Gol kommune sine kommentarer til denne tilbakemeldingen i brev datert 27.04.2023. Kommunen påpekte blant annet en feil i forbindelse med data knyttet til maks kg BOF₅ innløp pr døgn for 2022 for Golsfjellet avløpsrenseanlegg. Statsforvalteren har rettet opp i denne feilen. Revidert tilbakemelding følger under.

Avløpsnett til Gol avløpsrenseanlegg

Gol kommune har 2 830 innbyggere tilknyttet avløpsnettet til Gol avløpsrenseanlegg. Dette er en økning på 40 innbyggere sammenliknet med tall for 2021.

Kommunen har rapportert at avløpsnettet til Gol avløpsrenseanlegg har 6 installerte nødoverløp og ingen regnvannsoverløp. Det er rapportert om 3 tilfeller av nødoverløp, på til sammen 26 timer.

Mengde urensset avløpsvann sluppet ut til Hallingdalselva oppgis til å være 120 m³. Dere har videre beregnet at 0,4 kg fosfor ble sluppet ut via overløp på avløpsnettet i 2022. I årsrapporten har kommunen oppgitt at 130 m³ med urensset avløpsvann ble sluppet ut i resipient via overløp, og at dette tilsvarer en mengde med fosfor lik 0,637 kg. Statsforvalteren bemerker at rapportert mengde urensset avløpsvann i overløp samt mengde fosfor sluppet ut er ulikt i Altinn og i årsrapporten, kommunen må rapportere riktig ved neste års rapportering.

Gol avløpsrenseanlegg

Det er for 2022 rapportert at Gol avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 276 714 m³ avløpsvann og at 17 600 m³ har gått i overløp ved avløpsrenseanlegget.

Det er rapportert om mindre avløpsvann inn til renseanlegget i 2022 enn det som er registrert siden 2014.

Avløpsvannet i overløp utgjør 5,98 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Mengde avløpsvann i overløp ved avløpsrenseanlegget er 13 ganger høyere enn for 2021. Gol kommune rapporterer at de har registrert avvik i forbindelse med overløp ved avløpsrenseanlegget. Kommunen viser videre til dispensasjon fra rensekrav, gitt av Statsforvalteren i noen tidsintervaller i 2022, i forbindelse med ombygging av avløpsrenseanlegget og aktivitet som har krevd overløpsdrift. Dispensasjonen jf. vårt brev datert 07.04.2022 omfattet blant annet utslipp av inntil 37 000 m³ avløpsvann i forbindelse med utslipp av urensset avløpsvann i til sammen 40 dager til Hallingdalselva i 2022. Statsforvalteren registrerer at mengde overløp ved anlegget i 2022 er under rammen på 37 000 m³. Kommunen oppgir ikke i rapporteringen i hvilke perioder utslippet av det urensede avløpsvannet har funnet sted. Jf. dispensasjonen skulle utslippet kun skje følgende dager i 2022: 5 dager i april, 2 dager i mai og 30 dager i november/ desember.

Videre omfattet nevnte dispensasjon også en ramme for utslipp ved redusert rensning under ombygging av anlegget. I en 4 måneders periode, fra 07.04.2022 til 07.08.2022, gjaldt følgende lempeligere rensekrav: Fosfor 75 % reduksjon, BOF₅ 45 % reduksjon og for KOF_{CR} 50 % reduksjon.

Gol avløpsrenseanlegg klarer ikke rensekravet for fosfor på 93 % i 2022, vektet rensegrad for fosfor var 84,06 %.

Videre er Gol avløpsrenseanlegg også i 2022 langt fra å klare rensekravet for BOF₅ på 70 % eller 25 mg O₂/l og KOF_{CR} på 75 % eller 125 mg O₂/l. Dette er et gjentakende alvorlig avvik. Gol avløpsrenseanlegg hadde flere 100 % overskridelser for både BOF₅ og KOF_{CR} i 2022, i perioder av året hvor de ordinære rensekravene gjaldt, blant annet 18.01.22, 10.03.22, 17.08.22, 26.8.22, 06.09.22 og 22.09.22. Hver enkelt av disse 100 % overskridelsene regnes i seg selv som avvik fra sekundærrensekravet. Vi påpeker plikten anleggseier har til å varsle Statsforvalteren dersom utslippet er overskredet med 100 % av det rensekravene sier, jf. forurensningsforskriften § 14-14.

Dimensjonerende kapasitet for Gol avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 12 000 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2022 var 7 891 pe (BOF₅).

Statsforvalteren fattet i brev datert 09.01.2023 vedtak om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Gol tettbebyggelse. Kommunen har i brev datert 27.01.2023 søkt om dispensasjon fra utslippstillatelsen. Kommunen søker om dispensasjon fra krav om sekundærrensning frem til 31. desember 2023. Statsforvalteren har 09.02.2023 sendt søknaden til Miljødirektoratet for behandling.

Dispensasjon fra vilkår om rensekrav og om krav om akkreditert prøvetaking ved Gol avløpsrenseanlegg (vår sak: 2021/30224):

Statsforvalteren fattet den 07.04.2022 vedtak om dispensasjon fra vilkår om rensekrav og om krav om akkreditert prøvetaking for Gol avløpsrenseanlegg, i forbindelse med ombygging av anlegget i 2022. Dispensasjonen omfattet utslipp av urensset avløpsvann via overløp i 40 dager i gitte perioder i 2022, samt redusert renseseffekt i 4 måneder i 2022, hvor anlegget kun hadde en sedimenteringslinje i drift. Dispensasjon fra krav om akkreditert prøvetaking gjaldt frem til 31.12.2022. Innen 6 uker etter at arbeidet var sluttført skulle tiltakshaver sende sluttrapport til Statsforvalteren, jf. vilkår under:

Tiltakshaver skal sende en sluttrapport til Statsforvalteren innen seks uker etter at arbeidet er avsluttet. Sluttrapporten skal evaluere gjennomføringen av tiltaket, og gi en beskrivelse av gjennomføring og påvirkning på resipienten med hensyn til gitte miljømål.

Vi kan ikke se å ha mottatt sluttrapport, og ny frist for innsending av denne settes til 16.06.2023. Innsending av sluttrapporten merkes med sak: 2021/30224.

Avløpsnett til Golsfjellet avløpsrenseanlegg

Kommunen har rapportert at det er 600 fritidsboliger og 25 innbyggere tilknyttet avløpsnettet til Golsfjellet avløpsrenseanlegg. Antall fritidsboliger har økt med 26 stk sammenliknet med tall for 2021.

Kommunen har rapportert om at avløpsnettet til Golsfjellet avløpsrenseanlegg har 2 installerte nødoverløp og ingen regnvannsoverløp.

Det er ikke rapportert om noen tilfeller av nødoverløp i 2022.

Golsfjellet avløpsrenseanlegg

Det er for 2022 rapportert at Golsfjellet avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 42 736 m³ avløpsvann og at det ikke har vært overløp ved avløpsrenseanlegget. Det er rapportert om en økning på om lag 16 % mer vann inn til avløpsrenseanlegget enn det som ble mottatt i 2021.

Dimensjonerende kapasitet for Golsfjellet avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 5 100 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2022 var 2 580 pe (BOF₅). Etter vår utregning er maksukebelastningen for BOF₅, når vi ser på enkeltprøve i maksuke 05.04.2022, også på 2 580 pe (BOF₅).

Golsfjellet renseanlegg klarer rensekravet for fosfor på 93 % i rapporteringsåret, med en beregnet renseseffekt på 96,65 % for fosfor. Anlegget klarer også sekundærrensekravet for 2022 slik som for 2021 og 2020, med en beregnet renseseffekt på 88,98 % for KOF_{CR} og 91,12 % for BOF₅.

Kommunen rapporterer at det ikke er registrert avvik ved anlegget i 2022, men at det ble registrert økte verdier av tungmetaller i slammet. Kommunen rapportere videre at kartlegging ble iverksatt, kilden ble funnet og avbøtende tiltak ble iverksatt.

Konklusjon

Gol kommune har alvorlige avvik fra krav i tillatelse og forskrift i rapporteringsåret 2022. Rapporteringen viser som foregående år at kommunen har store problemer med å drive i tråd med tillatelsen og krav i forurensningsforskriften, og bruddene er alvorlige ved Gol avløpsrenseanlegg. Kommunen fikk 7. april 2022 dispensasjon fra vilkår om rensekrav og krav om akkreditert prøvetaking. Statsforvalteren har ikke mottatt sluttrapport knyttet til tiltaket innen fastsatt frist, og setter ny frist for innsending av sluttrapport til 16.06.2023.

Anlegget klarer ikke sekundærrensekravet for 2022. Dette er et gjentakende alvorlig avvik. Videre overholdt heller ikke anlegget fosforrensekravet. Så lenge Gol kommune ikke overholder krav til utslipp, vil ethvert nytt påslipp av nye abonnenter til renseanlegg som ikke overholder rensekrav, private eller næring, bli betraktet som en forsettlig økning i ulovlige utslipp.

Statsforvalteren bemerker videre at rapportert mengde urensset avløpsvann i overløp samt mengde fosfor sluppet ut, i forbindelse med rapportering på avløpsnett til Gol avløpsrenseanlegg er ulikt i Altinn og i årsrapporten. Kommunen må kvalitetssikre sine data og rapportere riktig ved neste års rapportering.

Vi tar med dette egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2022 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2023 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2024. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering finnes i vårt skjemabibliotek:

https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-oslo-og-viken/skjema-og-tjenester/miljo-ogklima/avlop---arlig-rapportering/rapporteringsskjema_endelig_oppdatert_statsforvalteren.docx

Egenrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2023. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsannlegg/?SectorID=100>

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvern avdelingen

Irene Tronrud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Gol kommune v/ Kommunedirektør